

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ทอ๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงรับสัมผัสกัน ลักษณะคำคล้องจอง มีดังนี้

๑. สรະเดียวกัน เช่น กา - นา เรา - เขา ใจ - ไส เสือ - เรือ
 ๒. สรະเดียวกันและมีมาตราตัวสะกดเดียวกัน เช่น กิน - ดิน ลม - จม ขาว - สาว
- ตัวอย่างคำคล้องจอง มาลี สีสวย รวยริน กลิ่นหอม

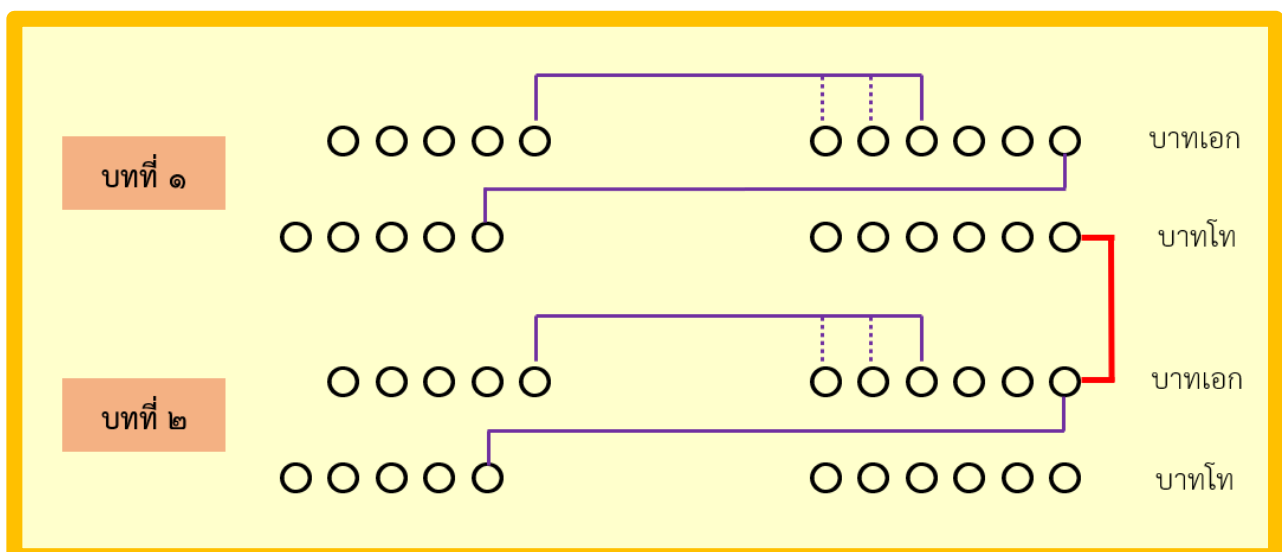
กาพย์ยานี ๑๑ เป็นบทร่ายกรองชนิดหนึ่ง มีข้อกำหนดในการแต่งดังนี้

จำนวนคำ บทหนึ่ง มี ๒ บาท แต่ละบาทมี ๒ วรรค

วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลัง ๖ คำ

- การสัมผัส**
- คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ต้องสัมผัสกับคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๒
 - คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ต้องสัมผัสกับคำสุดท้าย ของวรรคที่ ๓
 - คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ อาจสัมผัสกับคำที่ ๑ หรือคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๔ หรือไม่มีสัมผัสก็ได้
 - หากจะเขียนบทต่อไป ให้คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ในบทหน้าสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทต่อไป

แผนผังกาพย์ยานี ๑๑ (จำนวน ๒ บท)

ตัวอย่าง กาพย์ยานี ๑๑

มवलผู้ชูปรีชา	เสาะวิทยาไม่ห่างเหิน
ผิดชอบกอบไม่เกิน	รู้ดำเนินตามเหตุผล
ชื่อว่าปรีชาดี	ผิดชอบมีพิจารณัยล
ผู้นั้นจักพลันดล	พิพัฒน์พ้นจักพรรณนา

ประพันธ์โดย พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ)

เรื่อง หน้าที่เริ่มจากตน

ชีวิตจะมีค่า	เมื่อเกิดมาทำหน้าที่
สร้างสุขประโยชน์มี	เป็นศักดิ์ศรีทุกเวลา
หน้าที่ต่อตนเอง	ต้องรีบเร่งการศึกษา
รักเรียนเพียรค้นคว้า	สร้างปัญญาวิชาชาญ

จากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ชุดพื้นฐานภาษา เล่ม ๒

เรื่อง เตือนตัวเอง

ลืมตาเวลาเช้า	เตือนตัวเราก่อนอื่นใด
ทำจิตให้แจ่มใส	ตั้งสติมิไหลหลง
งานหนักรอเราอยู่	ต้องคิดสู้อย่างว่อง
มุ่งมั่นปัญญาขง	คงจักเสร็จสำเร็จการ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. ๒๕๕๓. วรรณศิลป์ในดวงใจ ภาษาไทยที่รัก. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน)

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า
ต้องยากลำบากไป
จงตั้งเอากายเจ้า
ความเพียรเป็นโยธา
นิ้วเป็นสายระยาง
ปากเป็นนางงานไป
สติเป็นทางเสือ
ถือไว้อย่าให้เอียง
ปัญญาเป็นกล้องแก้ว
เจ้าจงเอาหุตา
ชี้เกียดคือปลาร้าย
เอาใจเป็นปืนคม
จึงจะได้สินค้ามา
จงหมั่นมั่นหมายใจ

อันมีค่าอยู่เมืองไกล
จึงจะได้สินค้ามา
เป็นสำเภาอันโสกา
แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
สองเท้าต่างสมอใหญ่
อชฌาสัยเป็นเสปียง
ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ตัดแล่นเลี้ยวข้ามคงคา
ส่องดูแถวแนวหินผา
เป็นลำต้ำฟงดูลม
จะทำลายให้เรือจม
ยิงระดมให้จมไป
คือวิชาอันพิสมัย
อย่าได้คร้านการวิชา